

Lessen van Prediker

(18^e z C-jaar, Prediker 1,2,2,21-23 en Lucas 12,13-21)

Van vrienden kreeg ik een paar weken geleden een boekje: Praten met Prediker.

De schrijver gaat als het ware in debat met de schrijver van Prediker. En doordat hij hedendaagse toestanden inbrengt laat hij zien hoe actueel het boek Prediker nog is. Want ook veel in ons moderne leven is ijdelheid.

Een andere plezierige verrassing is dat de schrijver niet het beroemde, statige, eeuwenlang Bijbelvertaalde woord 'ijdelheid,' hanteert, maar een moderne, hedendaagse vertaling, die in plaats van 'ijdelheid,' 'lucht en leegte' gebruikt.

Hoor het verschil:..... IJdelheid der ijdelheden, zegt Prediker, ijdelheid der ijdelheden, alles is ijdelheid.

En:

Lucht en leegte, zegt Prediker, lucht en leegte, alles is leegte.

Wat een vertaling kan doen! Hoorbaar is als het ware dat het niet gaat om ijdeltuiterij, maar een waan, vergankelijkheid, van geen waarde, leegte, lucht.

Je hoeft helemaal niet cynisch ingesteld zijn om de lijfspreuk van Prediker, lucht en leegte, te onderschrijven. Zinloos, typeert menigeen, jong of oud, het leven van alledag. Alles wat je met veel wijsheid, verstand en kennis van zaken verwerft, wat heb je er aan?

En het bezit dat je verzamelt? De kinderen van een oude vrouw die pas is overleden, komen bijeen in het huis van hun moeder. Ze laten hun ogen gaan over een paar dingen die zij willen hebben omdat die hen aan hun moeder herinneren. Dan kijken ze elkaar aan. 'Weg?' vraagt de oudste met een handgebaar. De anderen knikken. En zo gaan je spullen naar anderen of zelfs naar de afval.

Nu, met pensioen, ervaar ik zelf heel sterk het relatieve belang van alles waaraan ik in mijn loopbaan belang heb gehecht, van wat ik gepresteerd en nagestreefd heb en van de mee- en tegenvallers die mij overkomen zijn. En als ik er met oudere mensen over praat, dan verzekeren zij mij soms met een lach dat zij vaak ook niet snappen waar zij zich vroeger druk over gemaakt hebben.

En wat is nou de strekking van het boek Prediker?

Allereerst: Dat! Mensen, je maakt je druk om niks. Van alles dat je doet, slaat nergens op. En van een heleboel dingen snap je helemaal niets. Zelfs niet van die vrome woorden in de andere Bijbelboeken. Mozes en zijn belofte, drie weken geleden ook hier in de kerk weer gelezen: 'Onderhoudt mijn geboden, zij zijn niet te zwaar voor u. En het zal u goed gaan.' Het klopt niet. Prediker ziet dat het goede, rechtvaardige mensen helemaal niet goed gaat. En dat kwaadaardige mensen een mooi en rijk leven hebben.

Is het leven dan op geen enkele wijze de moeite waard? Wat dan te doen?

Maak je innerlijk vrij van alles dat je tot stand hebt gebracht. Houd op met gepieker en laat de levenslust in je ogen twinkelen. Al dat getob, dat mateloze gezoek naar wijsheid en waarheid, dat onophoudelijk vragen naar het hoe en wie en wat, staat echt leven hopeloos in de weg. Koester geen ijdele dromen, maar geniet samen met wie je lief zijn in alle bescheidenheid van eten en drinken en de andere goede dingen van het leven.

Prediker wil onze ogen er voor openen dat de vreugde om de kleine dingen van elke dag het leven waardevol maken en dat die vreugde van God komt.

En de fout van de rijke in het evangelie is niet dat hij zijn oogst goed opbergt of dat hij geniet van de opbrengst van zijn arbeid. Zijn fout is dat hij zelfgenoegzaam denkt over zijn leven te kunnen beschikken. Dat is niet waar. Je hebt niets in de hand.

Rijk bij God ben je, als je samen met de jouwen, blijft bidden dat God je je dagelijks brood blijft geven, en jij van jouw kant alles doet wat je kunt, om je gebed waar te maken.

Ad Besems

01 augustus 2010

NB: Praten met Prediker, door André F. Troost, NUR 707, www.arkboeken.nl